

Гартуйсь, друзі та подруги!

Дружина Культурників (ДК) пропонує вашій увазі перше число Обіжника Дружини Культурників.

Обіжник – наша перша ластівка зі запланованих на осінь проектів. Ідея його втілення народилася на Літньому семінарі культурників в Унежі. Тож – не судіть суворо і долучайтеся до творення Обіжника. Плануємо видавати його щоквартально.

Зголошення до співпраці, дописи, зауваження, побажання приймаємо за адресою kulturnyky-ua@cym.org.

Приємного читання!

Редакція

У цьому числі

ДК: Культурники: що? де? коли?.....	2
Гартуйсь!: Святослав Липовецький.....	8
Постаті: Іван Миколайчук. Білий птах з чорною ознакою.....	12
Пережиття: Наше таборове літо.....	19
Постаті: Сарматське море Олега Ольжича.....	23
Балачка: Сергій Петлюк.....	31
ССС (сумівець сумівцю сказав): Таборове ССС.....	36
Анонси	38

ДК

КУЛЬТУРНИКИ: ЩО? ДЕ? КОЛИ?

Останнім часом поживішала діяльність окремих дружин Спілки Української Молоді в Україні. Ратницькі мандрівні табори та вишколи, суспільницькі зимові для дружинників, видання коміксів про УПА та Бандеру... А що ж культурники?

Культурники є! Активність останніх двох років засвідчила, що є зацікавлені сумівці та з'являються нові ідеї.

Космач

Перша зустріч культурників відбулася навесні 2008 року на етнофестивалі “Великдень у Космачі”(с. Космач Косівського району Івано-Франківської обл.). З огляду на те, що фестивалі завжди збирають багато сумівців, які не можуть оминати увагою важливу подію в українському культурному житті, в Івано-Франківському осередку, як найближчому до тодішньої події місця, виникло рішення виокремитися на фестивалі сумівською спільнотою, а саме – зробити фестиваль місцем зустрічі культурників.

Зустріч передбачала підготувати напрацювання для створення Міжосередкової Дружини Культурників (ДК), зокрема – налагодити зв'язки між культурниками різних осередків, розробити основні положень ДК та безпосередньо спланувати культурницьку діяльність. Не зовсім вдала програма фестивалю не засмутила сумівців, адже, окрім праці в Дружині, гутірок та ручних

робіт, сумівці влаштовували танці, мали традиційне представлення осередків та посиденьки при ватрі. Загалом, у Міжосередковій зустрічі культурників взяли участь близько 20 дружинників з Тернопільського, Дніпропетровського, Острозького, Хмельницького та Івано-Франківського осередків. Далі – пряма мова Іванки Голуб'юк, учасниці нашої зустрічі, у подальшому – програмової Літнього семінару культурників в Унежі:

“Великдень не мислиться без церковних дзвонів, барвистих писанок, відвідин дорогої родини, а тепер ще й здибанки з друзями на якомусь файному етнофестивалі.

Великдень у Космачі був для сумівців із багатьох осередків доброю нагодою зустрітись, пофестивалити і вирішити важливі питання організації, як от створення Дружини

Культурників. Для більшості Великдень у Космачі розпочався в запорошених потягах на залізничних станціях, віддалених від Карпат чи то на сотні кілометрів, чи то на відстань одного погляду з вікна якоїсь багатоповерхівки на обрій, де маячють гори. Для деякого дорога до Космача розпочалася десь біля Микулчина, пішки, з величезними наплічниками, картою, з пригодами гірських доріг, мокрими черевиками та нічними оповідками. Вони прийшли першого дня надвечір, мокрі,

втомлені, щасливі від того, що мали гори, а ми були щасливі, що нарешті дочекалися друзів, бо годен знати, зрештою?

За ці кілька днів фестивалю ми встигли поєднати багато речей. Перш за все ми набулися нашою сумівською спільнотою – сумівці Івано-Франківського, Острозького, Дніпропетровського, Тернопільського, Хмельницького осередків мали, нарешті, трохи часу, щоб ближче поспілкуватись, подивитися разом українські фільми в місцевому клубі, погоцати на концерті або просто так, з власними музичними інструментами, зрештою, зробити разом гарну презентацію журналу “Крилатих”, сидючи на якихось сходах у центрі всього різнобарвного натовпу та співаючи усі підряд знані нами пісні, які по ночах співали біля ватри, а тепер у натовпі космацького і приїжджого люду, роздаючи буклети про СУМ та сторінки “Крилатих”.

Доц та те, що програма самого фестивалю не була дуже насиченою, дали нам трохи вільного часу, досить для того, щоб зробити деякі напрацювання для формування Дружини Культурників, визначити основні напрямки діяльності, сформулювати положення діяльності та спланувати заходи, які культурники мають організувати найближчим часом. Ці напрацювання були використані на Всеукраїнському З’їзді дружинників СУМ в Грабівці, про що йтиметься у наступних повідомленнях.

Ще трохи про Великдень у Космачі. Доц і відсутність насиченої програми самого фестивалю (але не програми нашого сумівського гурту) налякали нарід, тому довелося кільком найстійкішим проводити друзів на автобус з уже традиційними носовими хустинками та танцями на пероні☺. Зате ми мали ще ввечері танці в клубі, де “Люди

Добрі” вигравали на цимбалах, жіночки виспівували і всі кому не лінь гунали закаблукками”.

Грабівка

Наступною зустрічю культурників стала «польова» Всеукраїнська конференція Дружинників СУМ в Україні (з 9 по 11 травня 2008 року на базі оселі “Грабівка” Калуського р-ну Івано-Франківської обл.).

Конференції результати своєї праці.

На конференції кожна Дружина працювала у своїй секції, винятком не була і Дружина Культурників. Так як учасниками секції у більшості були дружинники, що не були присутні на зустрічі культурників у Космачі, ми продовжували налагоджувати зв'язки, працювати над проектом положень ДК та планувати спільні заходи, а потім презентували всім учасникам

І ось, у червні 2009 року, культурники розпочали свою самостійну діяльність зі співпраці з Мистецькою Кузнею Унежі.

Уніж

Розповідає *Іванка Голуб'юк*, безпосередня учасниця волонтерок в Унежі, програмова Літнього семінару культурників:

“Початком діяльності дружини культурників (далі ДК) став Уніж — село Івано-Франківської області на Дністрі, в якому не байдужі до стану української культури вирішили побудувати Мистецьку Кузню, де будуть загартовуватися характери молоді задля розбудови Української Держави. Уніж – місце особливе. Саме в Унежі ДК почала свою діяльність із

волонтерки на фестивалях, без фестивалів, і саме на Унежі наприкінці червня цього

року відбувся перший літній семінар культурників.

Програма семінару проходила під знаком двох імен, двох Іванів — Івана Мазепи, бо саме на кінець червня припадало відзначення 300-річчя Полтавської битви, однієї із трагічних сторінок історії українського народу, та Івана Миколайчука, видатного актора та режисера-постановника, який був отим справжнім Іваном із фільму “Тіні забутих предків” і річниця смерті котрого припадала теж на червень. Семінар дав багато. Це були і гутірки з історії, етнографії, літературний вечір, вечір кіно з Іваном Миколайчуком, а ще приготування страв української традиційної кухні, не обійшлося і без купання в Дністрі та, звісно, без праці для Унежа, як-от

кидання шиферу, ремонт дороги та прибирання території. І найголовніше: було розроблено ряд акцій, які культурники готуються здійснити до кінця року (але не без допомоги інших сумівців). Серед них — розробка макетів українських листівок, співаник, альманах сумівських творів тощо”.

Проекти

Власне, про проекти.

Проект «*Українські листівки*» полягає у тому, щоб розробити макети листівок з цитатами українською мовою, які б популяризували українську культуру. На даний час йдуть пошуки художників, які б зголосилися малювати для проекту. Бажаючі долучитися – зголошення подр. Іванці Голуб’юк, podruga_ivanka@bigmir.net.

Іще один задум – *Альманах сумівських творів*. У нас в Спільці є чимало сумівців які пишуть. Пишуть вірші, оповідання, повісті, казки, пісні, статті, есе чи ведуть філософські щоденники. Часто твори є справді добрими і вартими того, щоб їх прочитали інші. То чому ці літературні шедеври (чи проби пера — як кому більше подобається) мають припадати пилом десь у нижній шухляді письмового стола?! Альманах сумівських творів розкаже усім про наші таланти. Тільки пишіть. Контактна особа - Іванка Голуб'юк, podruga_ivanka@bigmir.net .

Наступний проект – *Співаник*. Улюблені й призабуті пісні, з акордами, повноцінне видання. Координатор – подр. Леся Голик, lesiaholyk@gmail.com, долучайтеся до формування співаника.

Також планується створення *Універсальної презентації СУМу* - електронної презентації з відео та фото. Всі, хто може і бажає допомогти – зголошуємося до подр. Тасі Веретко, tasya@cym.org .

Проект “*Моя Спілька*” – видання збірки есе спогадів-вражень сумівців про Спільку. Тому, коли до вас звернуться з проханням написати есе – не баріться, адже втілення проекту вже розпочалося. Контактна особа – подр. Оля Пітулей, parasolka@cym.org .

А ще? А ще культурники чекають на ваші ідеї та активність в осередках!

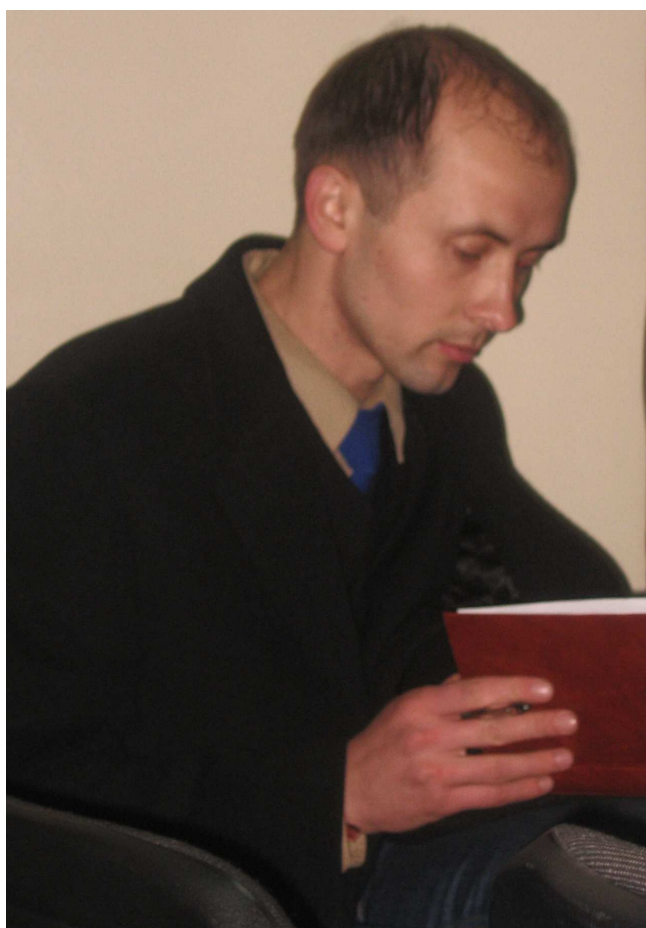

Гартуйсь!

СВЯТОСЛАВ ЛИПОВЕЦЬКИЙ: “Те, що відбувається – мені подобається ☺”.

Вашій увазі – балачка з другом Святославом Липовецьким, та - не лише як із Головою Крайової Управи СУМ в Україні, а й як з натхненником та головним радником Дружини Культурників. Отож, друг Святослав – про дружинницьке життя загалом, культурницьке життя зокрема.

Навряд хтось із читачів ще досі з Тобою не знайомий, та все ж, друже Святославе, кілька слів про себе.

Я прийшов в СУМ 24 серпня 1996, на 5 річницю Незалежності України, тоді мені було 17 і я лише став студентом. СУМ дуже по-особливому формував мій світогляд, але важливо, що це все відбувалося надзвичайно дієво.

У контексті дружинницької діяльності, то я, напевно, відчував себе суспільником, але ангажувався в різні напрямки й по-сьогодні є прихильником позиції, що дружинник може виявляти себе у праці в різних дружинах.

Невипадково саме Ти є першою особою до знайомства в Обіжнику Культурників, адже саме з Твоєї ініціативи Дружина розпочала свою діяльність. Як у Тебе з’явилась ідея необхідності створення Дружини Культурників?

Я думаю, що кожен з нас, хто у свідомому віці приходить в СУМ, проходить доволі подібні етапи формування: це пізнання чогось нового у сфері українознавства – сучасні

література, музика, розмаїті подорожі по Україні, а також влиття у велике середовище молодих людей, які живуть цінностями, які близькі Тобі. Але часто отримавши певний світоглядний напрям в СУМі, молода людина відходить уважаючи, що все, що могла отримати в Спільці – вже отримала. Організація сумівців за напрямками зацікавлення та діяльності дає можливість повніше не лише відкрити для себе «український світ», але й реалізувати себе в ньому.

Мені, наприклад, було дуже приємно чути від багатьох сумівців, які часто відвідують рок-фестивалі, що волонтерська праця на «Унежі» (на кухні при чищенні картоплі) була для них значно цікавішою, ніж звичайне перебування під сценою. Такі речі дають можливість відчувати себе причетним до дійства, а не просто бути споживачем, що рано чи пізно обридає. Для цього й покликане дружинницьке життя.

Розкажи про Твій минулий досвід творення Дружини Суспільників «Дієслово».

У моєму житті було кілька спроб організувати дружинницьку діяльність. Колись ми мали окрему суспільницьку формацію у Тернополі «Пси Святого Юра», згодом намагалися розвинути ратницький напрямок через «Гурток фізкультурників ім.Івана Піддубного», у 1999-2001 я був заступником голови КУ і власне відповідав за дружинницький напрямок. Тоді виходив друкований крайовий обіжник «СУМні вісті» або «Вісті Дружин», але найважливіше, що тоді ми організовували надзвичайно насичені дискусіями семінари, де дуже прискіпливо розглядали Правильник Дружин та опрацьовували вимоги для іспиту на ступінь Дружинника.

Уже в Києві з'явився проект «Дієслово», зараз навіть важко пригадати деталі творення Дружини, єдине, що ми тоді мали – середовище однодумців й багато запалу. Піком того було проведення табору «ДНД-II», який готувався з великим натхненням широкої групи людей з Києва та й не тільки

Як Ти оцінюєш діяльність дружинників в Україні на даний момент загалом?

Сьогодні є групи дружинників, які зацікавлені в спільній діяльності, а це є основне. Ми часто стверджували, що у нас немає «критичної маси», щоб визріло щось суттєве в організаційному плані. Думаю, що тепер є 2 великі групи – культурників та ратників, які цього року провели не один крайовий захід, тому ситуація вселяє оптимізм. Тепер лише справа за Проводом, який би самоорганізував себе та групи дружинників у справжній Дружині.

Чи схожа зараз Дружина Культурників на ту, якою вона Тобі уявлялася?

Я думаю, що є проблеми в організаційному плані – обрання повноцінного проводу, правильника діяльності, можливо окремої сторінки на СУМнеті, але це все є додаткове, головне, що є дружинники, які зустрічаються, ставлять перед собою завдання й їх виконують, при цьому здійснюється реклама для СУМу на зовні. Чи схожа Дружина на уявну? Я напевно не уявляв якимось чітко, але те, що відбувається – мені подобається 😊.

Однією з теперішніх проблем нашої організації є недостатня ініціативність членства. Яким Ти бачиш вирішення цієї проблеми?

Насправді, я не бачу тут проблем. Цього літа ми провели 3 мандрівні табори й два виховних, і всюди було достатньо зголошених не лише як учасників, але й як членів команди таборів. На мою думку є інколи проблеми з цікавими ідеями, тому ми часто нарікаємо, що сумівці не дуже активні, але коли ідеї яскраві, то завжди є достатньо охочих їх реалізувати.

Про загальносумівське – поділися своїми враженнями від цьогорічного сумівського літа. У чому воно є особливим?

Очевидно, що перше, що впадає в око – це згадана кількість й розмаїття таборів: вело сплав, піший і, очевидно, вишкільний та виховно-відпочинковий. Є дві речі, які для мене важливі в аналізі цьогорічного таборового сезону: 1) велика кількість молодих дружинників змогла більше й по-різному пізнати Україну; 2) цілий ряд молодих

дружинників спробували себе в організації таборів та в якості членів команди. Цей другий аспект для мене є особливим і я часто повертаюся думками до аналізу характеристик та якостей того чи іншого члена команди й не лише цьогорічних таборів, але й минулорічних.

Я думаю, що це дуже

важливо, що молоді дружинники можуть здобувати такий цінний організаційний досвід. Лише уявіть собі – комендант й головні виховниці (молодшого та старшого юнацтва) на виховно-відпочинковому таборі є сумівцями, які виховані у нашій структурі з юнацтва!

Твої очікування від діяльності Дружини Культурників, які ми намагатимемося виправдати :-).

Найважливіше, щоб Дружина, яка довгий час визрівала та формувалася, змогла внутрішньо скріпитися, щоб ми мали певність, що й за кілька років вона активно діятиме. А інше – це знайти суто своє обличчя, стиль, який би легко пізнавався.

Насамкінець, хочеться побажати, щоби у Вас були конкуренти, щоб в нашій організації ми мали гарний та дружній творчий змаг різноманітних дружин.

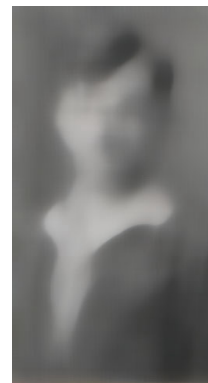
Розмовляла

Ольга Пітулей

Постаті

БІЛИЙ ПТАХ З ЧОРНОЮ ОЗНАКОЮ

*Людино, заплач, коли тобі дуже важко;
сльози — це твоя незамаскована людяність.*

А людяність — це Всесвітній Бог.

Іван Миколайчук
(15.06.1941 – 3.08.1987)

*Однією з легенд українського
поетичного кіно є Іван Миколайчук.
Актор, режисер, сценарист,
композитор. Сергій Параджанов
назвав його своїм учителем.
Найбільше у світі Іван любив свою*

Марічку, кіно і Чорторію.

ЧОРТОРИЯ

“Маю велику мрію: заробити багато грошей і накрити столи від мості Чорторії-Кіцманський район, Чернівецька область,- до Чернівців. Постелити білі ткани скатертини, а на них - усе, чого тільки забажаєш. І щоб хто хотів, той підходив, і скільки хотів, стільки пив і їв” (Іван Миколайчук, далі – І. М.).

“Народився він 15 червня 1941 року. Коли батько поїхав забирати з пологового будинку матір, а це було 22 червня, у небі з’явилися німецькі літаки.

Батько посадовив маму із сповиточком на воза і чимдуж погнав коней. Певно, якомусь льотчику забাগлося порозважатися і він почав поливати згори кулеметними чергами. Але свята Богородиця уберегла їх. Через багато років Іван написав: “...Із першого дня народження я вже був неугодним на цьому світі сатані” (Фрозина, сестра Івана).

Перша роль 12-річного Івана – роль старого діда Івана у п’єсі “Безталанна” за Старицьким, поставленій сільською театральною трупю. Протягом наступних трьох років Іван зіграв 36 прем’єр з сільським аматорським театром.

“Пам’ятаю, я пас корову. Була така ясна золота осінь. Я знав її до своєї череди. Вікно було відчинене, там радіо. І зненацька хтось заграв,заспівав “Суліко”. Я вперше почув цю мелодію. На мене щось найшло, що я завів цю корову, обчистив черевики від багнуки, зібрав костюм, сів у потяг, поїхав у Чернівці і почав шукати музичне училище — вчитися на артиста” (І. М.).

Коли Іван помер, на чорторійські стави почала прилітати згряя лебедів. Кажуть, так до рідної Чорторії повернулася Іванова душа.

КІНО

Першою роботою Івана в кіно була роль у курсовій стрічці Леоніда Осики, що мала назву “Двоє”.

“Кіно здавалося мені мистецтвом високим і тонким. А найбільше приваблювало те, що на екрані слово вже не мало такої влади над актором, як на театральній сцені. Мене вразило, що великі і найбільш напружені, найбільш емоційні епізоди могли розігратися без будь-яких слів, що природною, “нефорсованою” пластикою можна передати найтонші і найневловиміші нюанси. І найбільше потрясіння — крупний план, коли бачиш очі людини і в них читаєш все... Коротко кажучи, я “захворів” кінематографом і вирішив, що повинен пробитися в кіно. Ким я там буду, що робитиму — цього я тоді ще не знав, та й

зарані був на все згоден” (І. М.).

Зніматися Іван Миколайчук почав із другого курсу - відразу в двох фільмах: "Сон" у ролі Шевченка та "Тіні забутих предків".

“...найбільш важливими і принциповими для мене були ролі Тараса Шевченка у фільмі “Сон”, Івана Палійчука у “Тінях забутих предків” та роль, зіграна в “Комісарах”(І. М.).

Перші дві книжки, які Марічка Миколайчук подарувала Йванові ще до одруження, були саме “Кобзар” та повість Коцюбинського.

“Николайчук любив усе гуцульське: носить убрані, співати, гуляти, играти. Пивроку они у нас перебували. Ой Боже, Боже... То вже роки пройшли. Николайчука вже нема, а то був дуже файний чоловік. Ми си усі засмутили, ек узнали, шо вин умер. Іго цікавило усе з нашого життя, так ек малу дитину. Про все випитувавси. Шкода, шо наші кіна рідко показують по телевізору, лиш самі заграничні. У тих кінах лиш б’ютси тай плюгавством займаютси. А наші кіна набагато крашші, тай ни учут пустого, и йшли колис з великов радістю дивитиси “Тіні забутих предків”, “Анничку”. З Николайчуком у цих фільмах знімалоси

багато наших людей, декого з них уже нема у живих. Ми дивилиси “Тіні...” тай плакали” (Ганна Ласкурійчук, газдиня господи, де знімали “Анничку”).

Загалом у Івана 34 ролі в кіно.

“В Аргентині є звичай: якщо актор подобається, шанувальники намагаються відірвати собі якийсь шматочок від його одягу. Тож я з гордістю привіз додому подерті костюми” (І. М.).

Перша робота Миколайчука-сценариста – “Білий птах з чорною ознакою” (1971).

“Як я уявляю, гарний фільм повинен будуватися як музичний твір. Драматургія музичного твору — найбільша і наймогутніша драматургія. Якщо б мені коли-небудь вдалося вибудувати кіносюжет і все своє кіномислення так, як це вдається зробити в музиці, то про більше я б і не мріяв...” (І. М.).

Сценарій до “Вавилону ХХ” (1979) Миколайчук написав за три дні і три ночі. Виступив там не лише сценаристом, а й режисером, актором, композитором.

“Я й раніше з великою повагою ставився до режисерів. А тепер після того, як сам спробував трохи ковтнути їхнього життя, проникся ще більшим благоговінням. І от

уже після “Вавилон ХХ” я знімався в картині Юрія Ілленка “Лісова пісня”. Знімався в нього не вперше, але, мабуть, тільки тепер по-справжньому побачив, який тягар доводиться нести на собі режисерові! Які сумніви, який страх терзають його! Не страх взагалі, а побоювання загубити чи спотворити те, що в тебе десь у найбільших глибинах душі піднімається. І тепер, коли я знімався, ніхто мене таким покладистим перед режисером раніше не бачив...” (І. М.).

Іван нікому не дозволяв себе дублювати.

“Пережити чужу долю, перевтілитися в іншу людину — не так просто. Ще важче розповісти про те, як ти це робиш. Ми чомусь соромимося зізнатися, що в роботі над роллю багато таких речей, які не піддаються раціональному поясненню. Тут надто багато таємничого, несподіваного, незрозумілого навіть для самого себе. Якщо тобі належить зіграти справді нову, незнайому роль, то попередній твій досвід вже мало що значить, і ти мимоволі змушений шукати якісь нові, невідомі самому підходи. Тому в мене не виробилося якоїсь стійкої системи правил, звичок чи якихось постійних прийомів-відмичок, якими б я намагався відкрити кожен нову свою роль. Єдине, що я міг би відзначити, — я завжди намагаюся зрозуміти і відчувти внутрішній, потаємний біль свого героя. Адже, мабуть, майже в кожній людині, окрім усіх видимих її бід, проблем і

нещастя, буває ще такий внутрішній, таємний біль, який вона іноді намагається приховати не тільки від самої себе в найдальших куточках власної душі. І я помічав, що удачі, як правило, приходили до мене саме там, де вдавалося вгадати, відчувти ось такий таємний біль, таємну муку свого героя. Але кожного разу до такого злиття з

героєм мене вели різні дороги. Узагальнити досвід таких удач, вивести з них якусь закономірність, мені здається, неможливо” (І.М.).

Остаточне “відлучення” Івана від екрану відбувається в 1973 році. “Згоріла душа”, - признавався він Іванові Гаврилюку незадовго до смерті.

МАРІЧКА

1941 року народилася в селі Витилівка на Буковині, 1961 — почала співати в хорі імені Віршовки, 1962 — вийшла заміж за Івана Миколайчука.

Ще в Чернівцях Іван зустрів свою Марічку. Коли дівчина прийшла влаштовуватися на роботу в театр, її запитали: “Ти що, сестра Миколайчука?”. Вона була здивована, адже ніякого Миколайчука зроду не знала. “Але ж у вас одне обличчя”, – пояснили їй. Так вона знайшла свого Івана. Кажуть, пізніше, коли Марічка вперше приїхала в Чорторию, селом пішли чутки, що це позашлюбна одинадцята дитина Василя Миколайчука. Іван і Марічка дійсно були дуже схожі. Спочатку вони зустрічалися, бо грали разом у виставах, спілкувалися, але відразу відчували, що це не просто дружба.

“Головна подія мого життя? Заміжжя. Я мала їхати в Югославію з хором імені Віршовки. А Іван був на літніх канікулах у батьків. Саме пакую речі, а він дзвонить з Чернівців, бо в селі телефонів тоді не було: “Вийдеш за мене?”. Як же я, кажу, вийду — я ж до Югославії їду? Іван відповідає: “Вибирай: одруження чи Югославія” (Марія Миколайчук).

Коли Марічка з Іваном одружилися, деякий час жили окремо, адже не було де жити.

Тому він мешкав у своєму гуртожитку, вона у своєму. А коли отримали квартиру, їхній дім став найулюбленішим місцем зібрання друзів. Марічка на той час співала в хорі Верьовки і подруги з хору просили її показати свого зіркового Івана. Якось вони прийшли в гості. Під час спілкування Іван попросив дівчат заспівати. До того часу вони ніколи не співали втрьох, лише в хорі, але в них вийшло настільки чудово й гармонійно, що вони й самі здивувалися. Так, із благословення Миколайчука, народилося тріо “Золоті ключі”. До нього увійшли Марія Миколайчук, Ніна Матвієнко та Валентина Ковальська.

“...на мій день народження Іван сказав: “Вибач, нічого не встиг купити. Тільки оці брязкальця”. І поклав мені в руку ключі від квартири” (Марічка Миколайчук).

Однокімнатну квартиру Миколайчиків на Жилианській 43, друзі колись жартома охрестили “Кафе Марічка”. Борщ газдиня завжди варила у 10-літровому баняку.

Іван та Марія прожили разом 25 років. Після смерті Івана, Марія більше не вийшла заміж.

“Невідворотний хід буття веде нас від багатьох традиційних цінностей. Та я вірю, що ми до них обов'язково повернемося...повернемо і побіжимо назад...”

Тому в мене немає страху за те, що від нас іде, здається, безповоротно. Все це повернеться знову. Питання часу — коли це станеться: наприкінці цього століття чи на початку наступного... А поки будуть сни...” (І. М.).

Підготувала
Ольга Пітулей

Пережиття

Наше таборове літо

*Культурники – дуже активні сумівці, які працюють не лише у своїй Дружині, а й беруть активну участь у загальносумівському житті. Враженнями від свого першого таборового літа ділиться подруга **Леся Голик**, учасниця ратницького мандрівного табору та виховниця юнацького.*

Ау-у-у-у, таборове літо

Напевно, дивно чути, що хтось не хоче на море чи за кордон, не зважаючи на запрошення і пропозиції... От і в мене так вийшло: батьки наполягали на морському відпочинку, а я ще з травня бажала іншого літа – таборового...

Мандрівний проект „Іди за мною” був для мене дуже очікуваним – не лише як перший табір, а ще й як перший сплав. Загалом, протягом того тижня для мене багато чого було вперше – перша „іскра”, перша ночівля під зоряним небом, Хотин – вперше, і ще багато нового та цікавого.

Коли над головою ясно світить сонце, відбиваючись у каламутній воді, коли нестримна течія несе тебе все швидше, коли стривожені чаплі з потойбічними зойками звиваються в небо – так гарно сплавлятися на рафтах та катамаранах, співаючи пісні з людьми,

яких або знаєш, або щойно познайомився...

Отже, табір як табір: зі звичною командою, розподілом на рої, завданнями на вечірню програму, стійками, чергуванням на „кухні”. Незвичне - „рамова” програма:

вставання-руханка-збірка-сніданок-завантажуємося-гребемо-відпочиваємо-гребемо-відпочиваємо-відпочиваємо-відпочиваємо-підгрибаємо до берега-розвантажуюємося-розкладаємося-вечеря-збірка-вечірня програма...

Тепер, коли вляглися гарно всі спогади, важко виділити все те, що найбільше вразило. Добре запам’яталася теренівка, купання у „відкритому”

Дністрі, зустріч з табором імені Степана Бандери, чаплині гнізда над берегом, виступ на

святі Купала в одному з придністровських сіл, здається, Чернівецької області, гроза в

Хотині і ще купа всього... А головне – гарні люди, нові знайомства зі „старими” СУМівцями, зустріч зі „старими знайомцями”...

Таборове літо-2 або "Чого я вирішила залишитись"

Добігав середини вишкільний табір „Зачарована Десна”... Налаштувавшись

на швидке повернення додому та час від часу поглядаючи на зворотній квиток, у мене виникла ідея, а чого б не спробувати відпроситись ще на два тижні, аби вперше потаборувати разом з юнацтвом? Спробувала – вийшло.

Про вишкільний табір після двох тижнів юнацького пам’ятається мало, так, наче то було давним-давно і неправда. Однак, роздруковуючи фото з літніх мандрів, пригадала собі, що ми мали цікаві гутірки на історичну тему з другом Осипом Рожкою, читали гутірки один для одного, бавлячись в юнацтво, слухали катехизацію від подруги Альвіни, мали купіль в Десні, калічили один одного під час гри „Гвалт” та мали насичені та веселі вечори...

Щодо юнацького... Це було все, що мені подобається: багато дітей, з якими можна гарно проводити час, дівчата з довгим волоссям, яке можна заплітати в коси та достатньо часу для ручних робіт з подругою Оленою Галькович.

Дуже сподобалось читати гутірки, дізнаючись і для себе чимало нового та корисного про українські свята, водити рій в душ, стаючи мокрою в перші ж 5 хвилин, при цьому навіть не маючи наміру його приймати, пишати дівчатами, майже підлітками, коли вони вчасно та дволавою

приходили на збірки, іти з виховниками та впорядниками (переважно, дівчатами) в останні кілька днів табору в їдальню дволавою, співаючи при цьому якусь пісню (найчастіше – „Хорунжого”, якого до кінця табору всі вивчили), чаювати на порозі нашого будиночками з сусідками – СУМівками ☺, і, звичайно ж, мій найкращий у світі виховник, молодший за мене на три роки – Віка Коляда :).

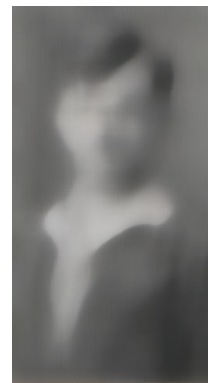
Звісно ж, були прикрощі, образи, певні непорозуміння і між собою, і між нами та роєм. Та якщо розділити кількість хвилин, витрачених на сум та поганий настрій – вийде не більше як 5 хвилин на день, що, врешті, не так вже й багато.

І юнацький, і вишкільний табір, загалом, були дуже спокійними, як на мене - такими собі затишними та домашніми. І, оскільки то мій перший повноцінний табір, хочеться висловити ну просто величезну подяку усім, хто долучився до його приготування та проведення.

Постаті

САРМАТСЬКЕ МОРЕ ОЛЕГА ОЛЬЖИЧА

У 2009 році відзначається 65-ліття від дня смерті Олега Ольжича, слова якого - «Захочеш – і будеш! В людині, зтям, лежить не відгадана сила!» - кожен, хто бував на сумівських вишколах, семінарах, таборах, чув неодноразово, адже вони стали вже традиційним гаслом та дороговказом, яким має користуватися в житті свідомий українець.

Одноліток Романа Шухевича, Олег Ольжич, як і багато хто з його покоління, поклав своє життя на вівтар Батьківщині. У 1944 році у концентраційному таборі Заксенхаузен у віці 37 років після допитів та катувань спалений, а прах його розвіяний по вітру. А перед тим - діяльність в Організації Українських Націоналістів, наукова робота і творчість.

на фото Олег Ольжич

Якщо мандрувати дорогами Олега Ольжича, то шлях поведе від Житомира, де він народився у сім'ї українського поета, діяча уряду УНР Олександра Олесея, та Києва, де пройшли його дитячі роки, до Праги, де став студентом філософського факультету Карлового університету (одного з найстаріших вузів Європи), в якому вивчає історію та археологію. У 23 роки Олег Кандиба здобуває докторський ступінь від філософського факультету Карлового університету за серію праць, присвячених неолітичній мальованій

кераміці Галичини.

Археологія

Він казав, що археологія, то «найменш улюблена моя «муза». Коли я віддав їй найкращі «почуття своєї молодості», то тільки тому, що знав її вірність. Це не зрадить». Олег Ольжич робить доволі прагматичний висновок: «Археологія для мене — хліб і забезпечення мінімальної користі моєї особи для української культури».

Про знання Ольжича свідчить хоча б такий факт. Студент Олег Кандиба проводить археологічні розкопки в Галицькому Поділлі, досліджує археологічні колекції в музеях Львова, Кракова, Праги. «Роботу свою по музеях я вже скінчив, — писав він із Львова до батьків 2 вересня 1928 року. — Маю єдину в своїм роді збірку кераміки з більшості селищ Галичини. Ніхто такої не має. Зустрівся я з тутешнім професором університету Козловським. Показалося, що він знає багато менше, ніж я, в мальованій кераміці і теоретично, і практично. Наприклад, по його власному музею водив його я! Відкрив йому очі (на свою голову!) на

на фото батько Олега Ольжича багато рідких примірників, що про них він не підозрівав. Я дійсно знайшов тут дещо великої наукової ваги».

Подорожує переважно на велосипеді по Європі: Берлін, Потсдам, Росток, Вісмар, Любек, Гамбург - відвідує церкви, музеї, університети. Йде праця над науковими статтями, дисертація доповнюється новими матеріалами...

Восени 1928 року та влітку 1929 року О.Ольжич працював у Борщівському та Заліщицькому повітах Тернопільщини. Сарматське море Олега Ольжича розпочалось у

селі Ланівці на Борщівщині. Шипинці, Стрільківці, Королівка, Більче-Золоте, Новосілка Костюкова, Голігради, Касперівці, Добрівляни... Він робив репродукцію старовинних помешкань, збирав фрагменти трипільського посуду, крем'яні скреби, глиняні фігурки.

У різних частинах печери Вертеби О.Ольжич заклав шурфи. Йому допомагали українські пластуни з куреня «Лісові чорти», а також місцевий житель, провідник і охоронець печери Максим Перун.

Згадує жителька села Більче-Золоте Марія Дараманчук (Перун): «Пам'ятаю, як працював у нашій гроті молодий вчений на прізвище Кандиба. Був високий на зріст, завжди жартував. Поселився він у отця С.Гребенюка. Зранку брав ключі від гроти у батька і цілий день працював, а ввечері приходив до нас у хату, приносячи назад ключі. Він ніколи не цурався нашої простої селянської їжі. Батько не раз запитував його, чи не боїться він заблукати в тих підземеллях. Кандиба жартував: «Я сам по собі, нема в мене ні жінки, ні дітей». Він завжди квапився, ніби боявся не встигнути зробити в своєму житті найголовнішого.

Завершивши розкопки, О.Ольжич зібрав цінну колекцію знахідок: фрагменти орнаментованого посуду, кістяні шила, вістря з оленього рогу, крем'яні скребки, лощила, пряслиця та інше. Дослідника вразила у печері велика кількість розкиданих людських кісток.

Світове визнання Ольжичу принесли дослідження пам'яток трипільської культури, зокрема видана у 1937 році німецькою мовою монографія «Шипинці – мистецтво та знаряддя неолітичного селища». 1938 року його запрошують прочитати курс лекцій у Гарвардському університеті (США), де він також брав участь у створенні Українського наукового інституту. Зовсім молодий О.Ольжич став одним із найавторитетніших археологів, і, якби не війна, українська наука мала б фахівця світового рівня.

Організація

Перший його організаційний псевдонім, який дали йому після вступу в ОУН: «Ідеаліст».

Із початку вступу в ОУН він виконував ряд відповідальних завдань Проводу Українських Націоналістів ОУН, особисто Євгена Коновальця. В 1937 очолив культурно-освітню референтуру Проводу Українських Націоналістів.

Коли розгорнулися події на Закарпатті. Він у місті Хусті, Олег Ольжич в центрі подій. Там будується держава, Карпатська Україна готується до першого збройного виступу проти фашизму і нацизму в Європі. В обов'язки Ольжича входить не лише організація культурно-освітнього, а й заснування Карпатської Січі, пошуки каналів придбання зброї, військові навчання. Далі – ув'язнення в Тячівській тюрмі, страшні мадярські тортури...

Розкол в ОУН Ольжич переживає ще гостріше, аніж угорський полон. Представник Проводу Українських Націоналістів на українських землях у 1941 – 1944 рр., потім – заступник голови Проводу Андрія Мельника, О.Ольжич керував, по суті, всім націоналістичним підпіллям у Києві, Львові, Рівному, Наддніпрянщині та на східних землях.

У Києві натхненно налагоджує видання газети «Українське слово», літературного журналу «Літаври», організовує створення Спілки українських письменників, яку очолила Олена Теліга, юнацького товариства «Січ».

Ольжич, псевдо – Доктор, перебував під повсякчасною загрозою арешту гітлерівцями. Але це не лякало його – кликали справа і обов'язок. «Скрізь, де тільки пульсувало українське життя, можна було побачити високого, стрункого, худорлявого чоловіка в сірому осінньому, вітром підбитому плащі, капелюсі та у звичайних грубих черевиках. Цієї людини не можна було не помітити, хоч в ньому не було нічого надзвичайного», - пригадувала О.Дніпрова.

Діяльність Олега Ольжича не зосереджувалася лише в Києві – по всій східній Україні діяли похідні групи ОУН, намагаючись розбудувати українське життя формуванням національних органів влади. У Харкові почав виходити часопис «Нова Україна», з'явилися українські газети в Житомирі, Вінниці, Полтаві, Чернігові, Миколаєві, Кременчуці.

←- На фото концтабір Заксенгаузен

На початку лютого 1942 р. гітлерівська влада розпочинає масові арешти українських культурних працівників. А потім Бабин Яр і Ольжич полишає Київ.

Олег вирішує запропонувати свою руку і серце юній Катерині Білецькій, дочці улюбленого професора літератури Леоніда Білецького. 2 серпня 1943 року Катерина Білецька й Олег Ольжич беруть шлюб в церкві галицького села Яблінка Вижня. Вони мали всього кілька місяців родинного щастя, утаємниченого від усіх.

25 травня 1944 року гітлерівці напали на його слід і заарештували у Львові у приватній квартирі по вул. Личаківській, 32. Львівське гестапо, допити, тортури, перевезення до Берліна, а звідси – у концентраційний табір Заксенхаузен. Там, у «целленбау» (спеціальному залізобетонному бараці-бункері, де сидів майже весь Провід ОУН), після багатоденних допитів і катувань мужній Олег Ольжич 10 червня 1944 року помирає. Ненадовго пережив сина батько: 22 липня 1944 року в Празі не переніс вістки про смерть Олега Олександр Олесь. А 31 липня 1944 року народився син Ольжича – Олег.

Література

Ольжич віддав руку «найменш улюбленій» музі – археології, але «серце ж моє лишилось вільне. І панує над ним друга Муза – література».

Підписує свої перші прозові та поетичні твори, пародії, епіграми, жарти псевдонімами О.Лелека, О.Світанок, К.Костянтин, М.Запоточний, Д.Кардаш... Відомим став як поет Олег Ольжич. Від давньоруського князя Олега, як сам казав.

За життя він побачив надрукованими лише дві свої збірки: «Рінь» (1935 р., Львів) та «Вежі» (1940 р., Прага). Як згадує Улас Самчук, «на відміну від свого батька з його співочою лірикою. Олег Ольжич хотів бути маломовним, простим, кам'яним...».

Писав батькові, якого надзвичайно шанував як поета, любив і піклувався про нього: «З перспективою 52-річної людини ти, очевидно, можеш спокійно-епічно писати про золоті поля і луки, але на ділі, коли мені 24 роки, - всі справи трактуються рішуче і трагічно... Література? Тут я вірю, що докажу щось. І ця віра є рішачою».

Він знав 9 європейських мов і писав поезію українською. Він був і творцем, і героєм великої доби в історії України. Його твори «Незнаному воякові» та «Городок 1932» творять новий образ людини-борця за волю України. І ми його так мало знаємо.

***

Все бурхливіші крила негоди,
І тривожніший все я, ждучи:
Вік героїв величний надходить,
І щоночі на небі мечі.

І щоночі за обрієм чорним
Стогнуть кроки — залізо і мідь.
Смертоносні! Тверді! Непоборні!
Дорогі до безтями! Прийдіть!

Підготувала
Іванка Голуб'юк

Підбірка поезії Олега Ольжича

МЕЖА

По рівній грані двох світів ідеш,
Що, наче скло, невидима і гостра.
І тягне, рве глибинами без меж
Одкрите серце ненаситний простір.

Ступи ліворуч: легкий буде спад,
Повільні луки, мляві серпантини.
Від інтелекту через хліб назад
До жаху і безсилости клітини.

А вправо ступиш — прірва і провал,
І знову сплеск, і в клекотінні виру —
Лише твій шал щитом проти навал.
Одвага ж, коли ти запрагнув. Віра.

ПРОРОК

Не сніяться літа дитинні,
Не маряться дні юнацькі.
Дівчата з горбів зелених
Давно не сходять до танцю.

Давно не збирають смокви,
Не душать важкі винограда.
Річки течуть не водою —
Камінням сухим і чорним.

О очі мої гарячі,
Уства мої сірі, спрагли,
Що бачите тільки Сонце,
Щоб тільки кричати Правду!

Щоб жовкли жіночі лиця,
Щоб важчали їх убори.
Щоб вогкі і плідні лона
Були, як сакви порожні.

Щоб кидали щит і панцир,
З плечей обривали шати,
З одним невблаганним лезом
Мужі допадали коней.

На грудях зводите руки,
Бороните душу вашу, —
Не ждїть ніхто милосердя:
Я камінь з Божої праці.

АРХЕОЛОГІЯ

(Л. Мосендзові)

Поважна мова врочистих вітрин.

Уривчасті передвіку аннали.

— Ми жали хліб. Ми вигадали млин.

Ми знали мідь. Ми завжди воювали.

— Мене забито в чесному бою,

Поховано дбайливою сім'єю.

Як не стояти так, як я стою

В просторій залі мудрого музею?

Так виразно ввижається Мені

Палючими безсонними ночами:

Я жив колись в простому курені

Над озером з ясними берегами.

Балачка

ХУДОЖНИК – ЦЕ АЛКОГОЛІК І ПСИХ

Так, на думку українського художника Сергія Петлюка, стереотипно думає пересічний українець про цю професію. У чому ж проблема – у вихованні, навколишньому середовищі чи в специфіці розвитку мистецтва в Україні? На це питання відповів

Сергій Петлюк, а також розповів про власні проекти, про сучасне українське мистецтво в Україні, про те, що бачив і чим жив останні шість місяців. Ближче з його творчістю і з ним самим можна буде познайомитись під час Тижня актуального мистецтва, що 28 серпня розпочнеться у Львові.

Розмовляла: Мар'яна Кріль, Тернопіль

Фото: з архіву Сергія Петлюра

▪ Сергію, розкажи, будь ласка, про останні півроку свого життя. Яким був цей час для Тебе?

Хм... Сподіваюсь, що це були не останні пів року мого життя... ☺ Але, якщо серйозно, то це був дуже класний період. Ці пів року я прожив в Польщі, в основному у Познані. Я був учасником стипендійної програми Gaude Polonia. Це був надзвичайно продуктивний час з точки зору творчого розвитку, знайомств, подорожей і хорошого настрою.

▪ **Що вдалося реалізувати у стипендійний час і чи матимуть твої започаткування в Польщі продовження в Україні?**

За цей час я створив кілька праць (в основному, відеоінсталяції), взяв участь у семи мистецьких проектах в Познані, Кракові, Любліні і в Зеленій Горі. Звичайно, що створенні роботи не для одноразового показу, тому, сподіваюсь, що покажу їх і в Україні.

„Сни про Європу” – твій проект, який став своєрідною кульмінацією твоєї стипендії у Польщі. Особисто у мене виникало багато думок з приводу виставки. І ще зараз я не до кінця її усвідомила і бачу чергові інтерпретації. А чи бачиш Ти

продовження цієї теми у своїй діяльності?

Продовження цього проекту вже “не за горами”. “Сни про Європу” хочу показати у Львові в рамках “Тижня актуального мистецтва”, що відбудеться наприкінці серпня – на початку вересня цього року. Точно знаю, що це буде інша відеоінсталяція, порівняно з тою, яку ти бачила в Познані. Власне, зараз я працюю над нею. Хочу зробити її все-таки більш оптимістичною і веселою, але, звичайно і не без долі сарказму.

▪ **Чи сприймає сучасне мистецтво пересічний українець? У чому полягає специфіка цього сприйняття?**

Не сприймає. Його майже не сприймає і непересічний українець. В Україні не було такого безперервного еволюційного розвитку мистецтва в ХХ столітті, як в Західній Європі, чи навіть, скажімо, в Польщі. І люди просто не підготовлені до сприйняття мистецтва. Крім того, не можна забувати про низький рівень культури пересічного українця, про те, що держава майже не пропагує якісне сучасне візуальне мистецтво, музику чи літературу. Теле- і радіоефіри на 99,9 відсотків забиті низькопробною друго- чи третьосортною продукцією, а пересічний українець виховується, власне, завдяки

телебаченню, радіо чи не менш якісній пресі. Є ще дуже багато факторів, що впливають на специфіку сприйняття *contemporary art* в Україні пересічним обивателем, але можна точно сказати, що люди часто стереотипно негативно налаштовані, часто нерозуміння поєднується з агресією до всього того, що є іншим, не подібним на “загальноприйняте”...

▪ **Що Ти можеш сказати про розвиток сучасного мистецтва в різних українських регіонах?**

Це дещо складне запитання для мене. Я не є теоретиком і дослідником розвитку мистецтва в Україні. Можу лише розповісти про свої суб’єктивні висновки спостережень цього процесу. В Україні, нажаль, ще

не має якогось центру, загальнодержавної інституції, яка б займалася проблематикою, теоретизацією, пропагандою сучасного українського мистецтва. Тому, часто те, що відбувається, наприклад, у Львові, невідоме у Києві, Харкові чи Одесі і навпаки. А насправді, на периферії живе і працює багато цікавих молодих митців, які за тих чи інших обставин не є засвіченими і розкрученими, а, отже, і незваними або не модними.

▪ **Ти побачив декілька країн і зрозуміло, що, будучи у них, побачив не один музей, не одну галерею сучасного мистецтва, які безумовно привертають увагу як туристів, так і громадян тої чи іншої держави. Як вважаєш, чи є така тенденція в Україні?**

Звичайно, в Україні така тенденція теж є, у нас з’являється все більше галерей. Хоча все у нас розвивається надзвичайно повільно і часто “по-українськи”. Однозначно, великим поштовхом стало відкриття Пінчукартцентру. Воно, як бомба повільної дії, викликало пожвавлення в мистецькому житті країни, і цей процес, сподіваюсь, не зупиниться. Хоча, беручи до уваги, наприклад, Львів, все-одно в галереї і музеї ходить дуже мало людей.

▪ **Які напрями розвитку сучасного мистецтва найбільш актуальні зараз у світі? Що з цього Тобі близьке?**

Щодо першого запитання, то цього я точно не скажу. Думаю, зараз такий час, в якому не має якогось “найактуальнішого” фаворита. Найпростіше пересвідчитись в цьому можна буде відкривши будь-яку з таких популярних сьогодні книг, як “Art Now”... Медіа мистецтва мирно співіснують з живописом, що ніяк не може “померти”, з скульптурою чи інсталяцією, ленд артом чи перформенсом. По-друге, часто сам художник працює в різних напрямках мистецтва, тому здебільшого цього не можна прослідкувати, навіть вивчаючи творчість когось з сучасних митців.

Щодо другого питання, то цього я теж не можу сказати... Коли я розглядаю якийсь твір, що привернув мою увагу, я не ставлю першим ділом собі запитання, до якого напрямку contemporary art він належить.

▪ **На твою думку, чи існують в українців стереотипи щодо художників і художнього мистецтва? У чому вони полягають?**

Якщо ти маєш на увазі пересічного українця, то, мушу сказати, зі стереотипами у нього все в порядку, в тому числі щодо художників. А стереотипи в більшості однакові - на це вони й стереотипи: художник – це однозначно алкоголік або псих, те, що художник зробив і назвав мистецтвом – це кожен може зробити і лівою рукою, праця художника – це не робота, це відпочинок і т.д. Можна ще довго перелічувати.

▪ **Якось Ти зізнався мені, що, як тільки повернешся до Львова, то одразу займешся живописом. Це один з жанрів, в якому Ти працюєш. А до чого Ти ще так охоче повертаєшся?**

Власне, до Львова я завжди охоче повертаюсь. Думаю, той, хто пожив хоч трохи часу в цьому місті, мене зрозуміє.

▪ **Творення мистецтва вимагає терпіння, уваги, багато часу, відданості... Що ще є важливим у цій праці?**

Важливо бути чесним перед самим собою...

▪ **Чим для тебе є щастя? І чи відчуваєш ти його?**

Щастя для мене – бути вільним. Питання вільності в кожного своє, тому, напевно, це важко буде пояснити. Взагалі, вважаю себе щасливою людиною.

Сергій Петлюк (1981 р. нар.) – український художник. Народився в Івано-Франківську. Випускник Львівської академії мистецтв, учасник мистецької формації „КОМА”. З лютого по липень 2009 року Сергій Петлюк був

стипендіатом програми GAUDE POLONIA Міністерства культури і національної спадщини Республіки Польща, навчаючись у Познанській академії мистецтв. Автор численних арт-проектів та інсталяцій. Одна з найвідоміших праць, яку щодня в будь-яку пору року можна побачити у Львові – кросворд на стіні багатоповерхівки на вул. Сахарова. Живе і працює у Львові.

ССС

Таборове ССС

(сумівець сумівцю сказав)

1. Ще на початку вишкільного табору ширились чутки про СУМівсько-таборове весілля, яке мало би відбутись в кінці юнацького табору. Підозрюваними нареченими були друг Андрій Підмогильний та подруга Віка Коляда. Однак, чутки так і залишились чутками.

2. Приблизно тоді ж, а саме на початку вишкільного табору, між майбутніми виховниками та впорядниками почали відбуватись дивні розмови про складання іспиту на 1 ступінь виховника. Десь посередині юнацького табору вони реалізувались на половину, тобто бажаючи

склали письмову частину іспиту, вирішивши складати усну на обговоренні таборів. Однак, за 4 дні до завершення табору розгулялись табором примірники „Виховного ідеалу” разом з плітками про складання усної частини іспиту в останню таборову п'ятницю. Плітки плітками не виявились і виховники та впорядники склали іспит. А от хто склав, а хто ні – хай залишиться таборовою таємницею...

3. Протягом усього табору, на очі частенько потрапляли дівчата з добре заплетеними косами. На запитання чийх то рук справа усі відповідали, що друга Володимира Кульчицького. І, хоча ніхто не бачив коли і як друг Володимир це робив, косичок з кожним наступним днем ставало все більше...

4. Ще однією непідтвердженою чуткою стала інформація про те, що один з впорядників протягом табору займався написанням власної книжки. Проте, це лише чутка, оскільки ніхто так і не побачив результату праці цього впорядника.

5. Протягом одного таборового дня виховними та впорядники перешіптувались про вечір талантів, який би мав відбутись того вечора. Всі дружньо вирішили, під впливом сильної втоми, що ніхто не володіє ніяким талантом. Однак, знайшлась людина, яка розбила міф про „безталантність” СУМівців, яка так завзято та артистично розповідала уривок з „Зачарованої Десни” О.Довженка, що всі повинні знати це ім'я – друг Олег Юрченко.

6. Одного ранку, подруга виховник зізналась, що спала, не роздягаючись – так сильно на неї вплинули плітки про „Алярм”, які, однак, залишились плітками, не зважаючи на те, що про нього говорили протягом кількох останніх таборових днів.

Ну, на разі, це всі чутки, плітки та новини.

*Зібрала
Леся Голик*

Анонси

1. З 7 до 22 вересня Українська Греко-Католицька Церква запрошує на концерти «З вірою і любов'ю».

Пісенний собор.

У концертах популярної музики візьмуть участь: [Тарас Петриненко](#) і Тетяна Горобець, вокальна формація «[Піккардійська терція](#)», лідер «[Мандрів](#)» Фома, гурти «[С.К.А.Й](#)», «[Гудімов](#)», «[Горгішелі](#)», «[Транс-формер](#)», Наталя і Дарина (Мамай) Сумські, Ігор Мірошніченко. Режисер-постановник – [Сергій Архипчук](#). Вітальне слово виголосить Глава УГКЦ Блаженніший Любомир.

Графік туру:

- 7 вересня — Луцьк
- 8 вересня — Рівне
- 9 вересня — Бучач (Тернопільщина)
- 12 вересня — Тернопіль
- 13 вересня — Івано–Франківськ
- 14 вересня — Чернівці
- 15 вересня — Коломия (Івано–Франківщина)
- 16 вересня — Долина (Івано–Франківщина)
- 17 вересня — Стрий (Львівщина)
- 19 вересня — Трускавець (Львівщина)
- 20 вересня — Брошнів (Івано–Франківщина)
- 21 вересня — Жовква (Львівщина)
- 22 вересня — Львів

2. 10-13 вересня, Львів.

16-та Національна книжкова виставка-ярмарок «Форум видавців у Львові».

Четвертий Міжнародний літературний фестиваль.

<http://www.bookforum.com.ua>

3. 13 вересня 2009 року м. Борщів, Тернопільська область.

Фестиваль борщу.

4. 19 вересня, Дніпропетровськ.

Міський збір.

Над числом працювали:

Редакція: Оля Пітулей, Леся Голик.

Кореспонденти: Іванна Голуб'юк, Мар'яна Кріль.

Літературний редактор: Даринка Шубіна.

Верстка: Ярослав Кондришин.

